

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมเนาะ ธรรมะ สังฆธรรม สังฆธรรมไม่มีสังฆะภายนอกและภายใน เวลาข้อวัตรปฏิบัติ เห็นใหม่ ดีทั้งนอกและใน นอก คือเรื่องของสังคมโลก ใน คือเรื่องหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ มีหลักมีเกณฑ์ ข้อวัตรปฏิบัติจากภายในมันพอใจ คนทำงานด้วยความพอใจนี่มันมีความสุขใจ คนทำงานด้วยความไม่พอใจ อึดอัดขัดข้องจากภายใน พอจากภายในภายนอกมันก็ขัดแย้งไปหมด ถ้าเป็นภายในที่มันดี ภายใน เห็นใหม่ ข้อวัตรจากภายในมันซาบซึ้ง มันพอใจ สิ่งนี้เกิดขึ้นจากอำนาจวาสนาบารมี

ใครสร้างบุญกุศลมา ใครทำสิ่งใดมา เห็นใหม่ เวลาummอง มองสังคมโลก สังคมโลกเรา มองเขานะ ทำไมคนเขาทำอย่างนั้นได้ ทำไมเขาคิดอย่างนั้นได้ ทำไมเขาทำสิ่งที่เราคาดไม่ถึงได้ เห็นใหม่ เพราะจิตใจของเรา ข้อวัตรจากภายในมันดี เพราะอำนาจวาสนา การสร้างบุญกุศลมา นี้เขาวนัปัญญา สิ่งที่เขาวัญญานะ

ข้อวัตรปฏิบัติจากภายนอก ภายนอกสังคมมันสังคมหมุ่มมาก สังคมหมุ่มมาก เราเป็นสังคมมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์จะอยู่คนเดียวไม่ได้ มนุษย์จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน การพึ่งพาอาศัยกันมันต้องมีมารยาท มีสังคม มารยาทสังคมเขาพยายามจะอดกลั้นเอา ความอดกลั้น หัวใจของเราคิดอย่างหนึ่ง แต่เวลาประพฤติปฏิบัติข้างนอกมันเป็นเรื่องอีกอย่างหนึ่ง

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา เราภูมิใจกันมาก พุทธะ พุทธโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ากิเลสมันเอามาไฉนนะ กิเลสมันก็ยึดมั่นถือมั่น ถือตนถือตัวว่าตัวเองเป็นผู้ฉลาด ตัวเองมีความรู้ เป็นผู้ฉลาด เห็นใหม่ การเป็นคนโง่ เป็นทัพพิขวางหม้อ ทัพพิมันไม่รู้รสชาติของแกงนะ คูสิ เราเป็นคน เราทำอาหารมา เราตักมากิน เราอิมหน้าสำราญของเรา ทัพพิมันอยู่ในหม้อ มันไม่รู้อะไรเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเราว่าเราเป็นชาวพุทธๆ ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ ถือตัวถือตนว่ามีความรู้ๆ แล้วความรู้มันทำสิ่งใดได้ขึ้นมาละ

ความรู้มันทำอะไรได้ขึ้นมา ความรู้มันทำให้เราฉลาดขึ้นมาใหม่ ความรู้มันทำให้เรามีความสุขขึ้นมาใหม่ ถ้าทำให้ฉลาดขึ้นมา ฉลาดแกมโกง เวลาฉลาดแกมโกง นี้มีความฉลาด ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ก็อ้างอิงธรรมะ

เพราะศึกษามา ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ อชาติศัตถุจะไปรบกับใครก็ให้อำมาตย์ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โลกนอก โลกใน ว่าไปรบที่นั่นจะชนะไหม จะแพ้ไหม นี่เขาเอาสิ่งนี้มาเป็นประโยชน์ เห็นใหม่

เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาธรรมมา ศึกษาสัจจะ อริยสัจจะ ถ้าสัจจะ อริยสัจจะ มันเป็นอย่างที่ไหนล่ะ? มันอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก อยู่ในหัวใจของมนุษย์ศึกษามาแล้วเราเอาสิ่งนี้มาเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าสิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ เป็นประโยชน์กับเราเพื่ออะไร? เพื่อสังคมจากภายนอก ถ้าเป็นการบริหารจัดการ ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมหมายความว่าเรามีจิตเป็นธรรม มีจิตปรารถนาให้คนมีความร่มเย็นเป็นสุข เรามีจิตปรารถนาความดี เขาก็อาศัยสิ่งนี้มาบริหารจัดการเพื่อให้เป็นความดี

แต่ถ้ามันเป็นกิเลส เห็นใหม่ ฉลาดแกมโกงๆ ว่าศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เรื่องสังฆกรรม เรื่องสัจจะก็เอาสิ่งนี้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์กับตน เห็นใหม่ เพราะกิเลสตัดความทะยานอยากมันเอามาใช้ นี่ไง เวลาทัพพิขวางหม้อๆ ทัพพิมันเป็นประโยชน์อะไรขึ้นมา มันอยู่ในหม้อแกง แต่มันไม่รู้รสชาติของแกง เห็นใหม่ จิตใจของเรา เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มันเป็นเรื่องสุดมยปัญญา แล้วถ้าเป็นภวานามยปัญญาละ เห็นใหม่ สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ภวานามยปัญญามันเอาชนะตนไง เอาชนะหัวใจของเรานี่ไง ให้ทัพพิมันรู้จักรสชาติ ให้ทัพพิมันมีรสมีชาติ ทัพพิมันเป็นแร่ธาตุ มันไม่ใช่สิ่งที่มีชีวิต มันจะรับรู้รสชาติได้อย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมชาติของจิตมันส่งออกๆ ไปรับรู้แต่เรื่องภายนอก เรื่องภายในของมันมันไม่รู้รู้อะไรเลย หัวใจของเราปล่อยให้มันเร่ร่อน แต่เราว่าเรามีความรู้ๆ ใจ นี้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา มันก็ถือตัวถือตนว่าตัวเองมีปัญญา แล้วปัญญาของใครล่ะ

สังฆกรรมนี้เป็นสังฆกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไปถือตัวถือตน ฉลาดแกมโกง เอาสิ่งนั้นมาเป็นปัญญาของเราไง แล้วก็บริหารจัดการด้วยอะไรล่ะ ถ้าเป็นธรรม โดยธรรมชาติของโลก ผลของวิภูษะ การเวียนตายเวียนเกิด มนุษย์มันก็เวียนตายเวียนเกิดทั้งนั้น

แหละ คนเวียนตายเวียนเกิดมา เวียนตายเวียนเกิดมาเพื่อสร้างคุณงามความดีของเรา เป็นพระโพธิสัตว์ เห็นไหม เวียนตายเวียนเกิดมาเพื่อคุณงามความดี สร้างอำนาจวาสนามาเพื่อปรารถนามาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เวียนตายเวียนเกิดเหมือนกัน แต่เวียนตายเวียนเกิดเพื่อคุณงามความดี ผลของวิญญูฯ จิตนี้ไม่มีต้นไม่มีปลาย เวียนไปอยู่อย่างนั้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไปไม่มีต้นไม่มีปลาย จิตนี้ไม่เคยตาย เวียนตายเวียนเกิดในวิญญูอยู่อย่างนี้ ถ้าเวียนตายในสิ่งที่ดี เวียนตายทำคุณงามความดีเพื่อประโยชน์กับเรา นี่สร้างอำนาจวาสนามารมี ถ้าจิตมันอึดพอกของมัน เวลาประพฤติปฏิบัติ เวลาเราปรารถนามาปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมมันจะขาดตกบกพร่องอย่างไรนะ เราก็ไม่สะเทือนใจ

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขามาตลอดนะ มันจะอึดคัดขาดแคลน อึดคัดขาดแคลนจากภายนอก แต่เราปลื้มใจ ดีใจ ภูมิใจ ภูมิใจว่าชนะแล้ว เห็นไหม ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พราหมณ์นิมนต์ไว้ ที่ว่านิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจำพรรษา แล้วเกิดข้าวยากหมากแพง ไม่มีใครใส่บาตรเลย จนพระโมคคัลลานะเดือดร้อนไปหมด นี่พระอรหันต์นะ

พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย “ผมจะจงมือพระต่อๆ กันไป ผมจะไปบิณฑบาตทวีปอื่น”

“แล้วเธอจะอย่างไร ทำอย่างไร”

พอออกพรรษาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุญาตสักอย่าง ให้พระอยู่ในสภาวะแบบนั้นนะ เขาอยู่กินอย่างไร เราก็อยู่กินอย่างนั้น

ถึงที่สุดมาออกพรรษาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอชนะแล้ว” ชนะความอึดคัดขาดแคลน ชนะอะไร ชนะเพราะกิเลสในหัวใจมันดับสิ้น

เพราะพระโมคคัลลานะมีฤทธิ์ จะพลิกแผ่นดินขึ้นมา จะเอาง้วนดินขึ้นมาให้พระมีความเป็นอยู่อุดมสมบูรณ์เลย

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถาม “แล้วเธอจะเอาประชาชนไว้ที่ไหน เธอพลิกขึ้นมา”

“ผมจะกางฝ่ามือของผม กางฝ่ามือของผมให้เป็นทวีปเลย แล้วจะเอาประชาชนนี้อยู่ในทวีปนี้ก่อน แล้วพลิกแผ่นดินนี้ขึ้นมา”

นี่พระโมคคัลลานะพูดกับใคร? พูดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม พูดกับศาสดาผู้จริง ถ้าพระโมคคัลลานะทำไม่ได้ กล้าพูดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไหม ถ้าพูดอย่างนั้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฟังว่ามันเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่อนุญาต ไม่อนุญาตเพราะอะไร เพราะผลของวิญญูะ ผลของเวรของกรรมของแต่ละบุคคล นี่สภาคกรรม กรรมที่มันเกิดร่วมสมัย แต่พระโมคคัลลานะจะใช้บุญกุศลของท่าน ใช้ฤทธิ์ใช้เดชของท่าน เพราะท่านมีฤทธิ์ที่สุด ท่านทำของท่านได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ว่าทำได้ แต่ทำแล้วมันได้ประโยชน์เล็กน้อย ได้ประโยชน์กับหมู่มชน ได้ประโยชน์กับพระที่จำพรรษาที่นั่น ได้ความอุดมสมบูรณ์ แต่มันมีเวรกรรม มันเรื่องของโลก เรื่องของต่างๆ

“เธอจะเอาบ้านเรือนพวกประชาชนไว้ที่ไหน”

“จะกางฝ่ามือนี้ให้เป็นทวีปเลย เอาไว้บนนี้ก่อน แล้วพลิกขึ้นมาเอาไว้ที่เดิม”

นี่ทำโดยฤทธิ์ๆ นี่พูดถึงว่าผลของวิญญูะๆ สิ่งของมันเป็นไปได้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่านด้วยความรื่นเริง ท่านไปของท่านด้วยความพอใจของท่าน เห็นไหม หลวงตาท่านบอกว่าท่านออกธุดงค์ บ้านใหญ่ก็ไม่ไปอยู่ เพราะบ้านใหญ่ไปแล้วมันพะรุงพะรัง มันต้องมีการปฏิสังขารกัน ไปหาบ้านเล็กบ้านน้อย ๒ หลัง ๓ หลังเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้น

ถ้าจิตใจ วัตรปฏิบัติข้างในมันดี ถ้าวัตรปฏิบัติข้างในมันดี ข้างนอกมันดีไปหมดล่ะ เพราะเราปรารถนาอย่างนั้น เราต้องการอย่างนั้น เพราะสิ่งที่เราแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีวิตทางโลกๆ ให้ดำรงชีวิตนี้อยู่ แต่เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเห็นโทษไหม เห็นโทษการเวียนว่ายตายเกิด ถ้าเห็นโทษการเวียนว่ายตายเกิด เราทำอย่างไรให้พ้นจากเวียนว่ายตายเกิด

ถ้าพ้นจากเวียนว่ายตายเกิด ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา เริ่มต้นจากปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ ปฏิสนธิจิตมาอุบัติ เวลามันมีเวรมีกรรม มันไปเกิดที่ไหน มันเกิดขึ้นมาด้วยความมืดบอด เกิดมาแล้วก็ไม่รู้ว่าเกิดอย่างไร เกิดมาแล้ว เกิดมาท่ามกลางสิ่งใด เกิดมาแล้วจะดำรงตนไปอย่างไร แต่ด้วยอำนาจวาสนา เกิดเป็นมนุษย์ พระพุทธศาสนาก็ได้ศึกษาร่ำเรียน ศึกษาขึ้นมา เห็น เห็นใหม่ คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัดบาตรเทโว ๆ ลงมาจากสวรรค์ นี่เวลาคนเห็น ประารถนาจะเป็นๆ

นี่ศึกษาธรรม ศึกษาธรรมก็เหมือนกัน ศึกษาธรรม ได้เห็นสังขธรรม ได้เห็นร่องเห็นรอยของครูบาอาจารย์ของเรา มันก็ประารถนาทำคุณงามความดี ถ้าประารถนาทำคุณงามความดี ศึกษาธรรมๆ เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราก็ทำอย่างนี้เพื่อคุณงามความดีของเรา ต่อเนื่องกันไปๆ

เวลาเราเกิดมาในปัจจุบันนี้เราก็คิดว่าพระพุทธศาสนาสอนเรื่องปัจจุบัน เวลาจะแก้ไขกิเลส แก้ไขในปัจจุบันนี้ อดีตแก้ไขกิเลสไม่ได้ ทีนี้พอเรื่องปัจจุบัน ปัจจุบันคือปัจจุบันของจิต ถ้าจิตสงบเข้ามา สัมมาสมาธิเป็นปัจจุบัน เวลามันส่งออกมามันเป็นอดีตอนาคตแล้ว เวลานั้นก็คิดนี้ มันออกมาแล้ว พอมันออกมา เราก็มานี้เป็นปัจจุบันของเราไง เราก็บอกว่าชีวิตนี้มันทุกข์ยากนักแล้วมันจะมีศีลมีธรรมอะไรอีก ปากกัดตีนถีบ หาอยู่หากินลำบากขนาดนี้ มันจะเอาศีลเอาธรรมอะไรมา

ปากกัดตีนถีบ เห็นใหม่ คุณติ ถ้าจิตใจมันเป็นธรรมๆ มันพอใจ ดูหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านไปอยู่ในป่าในเขา ท่านหลีกเร้นไป อยู่ที่ไหนมันก็มีความสุขทั้งนั้น อยู่วัดอยู่วา อยู่ที่ไหนมันก็อยู่ได้ ทำไมไม่อยู่ ทำไมออกไปละ ทำไมประารถนาอย่างนั้นละ

เพราะประารถนาเพื่อมรรคเพื่อผล เพื่อให้จิตใจมันไม่ส่งออก ไม่ไปเกาะเกี่ยวกับสิ่งใด ให้มันทิ้งทั้งหมดเข้ามาเป็นอิสระของมัน แล้วก็ต้องมีคำบริกรรม ต้องให้ลึกซึ้งขึ้นมา นั่นเพราะจิตใจที่เป็นธรรม จิตใจที่มีอำนาจวาสนา เห็น เห็นสังขจะ เห็นอรรถสมบัตติของใจ

ไม่ใช่เห็นสมบัติจากภายนอก เห็นสมบัติจากความเป็นอยู่ของเรานี้ไง เวลาอรรถคิดขาด แคลนขึ้นไปก็ว่าทุกข์ว่ายาก ว่าทุกข์ว่ายากไง ว่าทุกข์ว่ายากอย่างนั้น แล้วหัวใจมันก็ทุกข์ยาก หัวใจมันก็ยังบีบคั้น หัวใจมันก็ยังน้อยเนื้อต่ำใจ ยิ่งทุกข์ยากยิ่งเหยียบย่ำหัวใจ

ทัพพีขวางหม้อเขาเอาไว้ตักแกงนะ เอาไว้ตักอาหาร ใฮ่นี้มันบู๊ มันทำลายทัพพีจนตักอาหารไม่ได้เลย ทัพพีมันสึกไปจนไม่มีอะไรจะตักอะไรได้เลย นี่เวลามันทุกข์มันยาก มันบิบบี้ หัวใจจนทำอะไรไม่ได้เลย ถ้ามีสติมีปัญญามันคิดของมัน ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอะไรละ

ถ้าปัญญาทางโลกมันก็เป็นปัญญาทางโลก แล้วปัญญาถ้ามีอำนาจวาสนานะ ปัญญาทางโลกเราเอามาใช้เป็นประโยชน์ เห็นไหม นักวิทยาศาสตร์เขาคิดค้นขึ้นมาเพื่อประโยชน์สังคม เพื่อประโยชน์กับโลก ให้ความเจริญของโลก เขาคิดค้นขึ้นมาเพื่อความเป็นอยู่ เห็นไหม เขาทำมาเพื่อสิ่งใดละ แต่ถ้าคนที่เขาพลิกเพลงของเขาละ เขาหาผลประโยชน์ของเขาละ นั่นปัญญาทางโลก นี่สุดมยปัญญา แล้วจินตมยปัญญา จินตนาการคาดหมายกัน จินตนาการกันไป จินตนาการกันไประหว่างกึ่งกลาง

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเราละ ภาวนามยปัญญา พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาถ้ามันเกิดภาวนามยปัญญาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับพระอานนท์ไว้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน คนมาบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลเลย “อานนท์ เชอบอกเขาณะ อย่างบูชาเราด้วยอามิสบูชามากเกินไปเลย บูชาด้วยปฏิบัติบูชาเถิด”

การปฏิบัติบูชาๆ เราปฏิบัติบูชา เห็นไหม เพราะเราจะได้สมบัตินี้เอง การปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาชำระล้างกิเลสในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

แต่เวลาปฏิบัติบูชาก็ปฏิบัติบูชาไปสู่ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานของเรา เราปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธะ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เราจะทำจิตใจของเรา ทำสติปัญญาของเราเข้าไปสู่พุทธะในหัวใจของเรา ถ้ามันเข้าไปสู่พุทธะในหัวใจของเรา ถ้ามันพุทธะในหัวใจจิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส พอถึงพุทธะของเรา พุทธะของเรามันต้องเกิดปัญญาขึ้นมา พุทธะของเรามันน้อมไปสู่วิปัสสนาญาณ นี่พุทธะของเรา

พุทธะคือพลังงาน พุทธะคือความผ่อนคลาย พุทธะคือหัวใจที่มันมีหลักมีเกณฑ์นี้ แล้วพุทธะมีหลักมีเกณฑ์ เดียวมันก็เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญอยู่อย่างนั้น เดียวหาพุทธะของเรา เจอเราก็มีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าเราหาพุทธะของเราไม่เจอ เราก็เร่าร้อน เราร้อนอยู่อย่างนั้นแหละ มันเจริญแล้วเสื่อม ความผ่อนคลายมันเศร้าหมอง เดียวมันผ่อนคลาย มันเศร้าหมอง มันเป็นอนิจจังของมันอยู่อย่างนั้น ถ้าเรามีปัญญาของเรา เราจะเอาความผ่อนคลาย เอาจิตของเรานี้ ออกสู่วิปัสสนา ใช้ปัญญาแยกแยะ ใช้ปัญญาแยกแยะของเรา ใช้ประโยชน์ของเรา ให้มันเป็นความจริงของเรา

ทัพพีที่ขวางหม้อมันไม่รู้รสชาติของแกง คนที่มีความทุกข์ความยาก มีความลำบากลำบาก มีแต่ความน้อยเนื้อต่ำใจ มันจะทำให้ทัพพีนั้นลึกลงไปจนหมด เรามีสติมีปัญญาของเรา เราพยายามทำทัพพีของเรา เห็นไหม สสารมันไม่มีชีวิต ธาตุรู้เป็นสสารที่มีชีวิต สสารที่มีชีวิตมันรู้รสชาติของมัน มันวิปัสสนาญาณของมัน เวลามันเกิดปัญญาของมัน เห็นไหม รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง รสที่โลกเขาแสวงหากัน อำนาจบาตรใหญ่ ความปรารถนา สังคมโลกที่เขาแสวงหากัน เขาแสวงหาอย่างไรมันก็จมใจดวงนี้เต็มไม่ได้ มันจะแสวงหาอย่างไรมันก็ไม่เป็นสมบัติจริงของใจดวงนี้

แล้วเวลาพุทธะ เห็นไหม สิ่งที่เราไม่รู้มันออกแสวงหา ออกวิปัสสนาญาณของมัน เราไม่รู้มันเข้าไปชำระล้าง สรรค คายออก คายอะไร? คายความพร่องอยู่ของมัน คายความขาดแคลน คายความวิตกกังวล คายสิ่งต่างๆ ที่มันอยู่ในหัวใจ มันชำระ มันคายของมันออก คายของมันออก คายด้วยวิปัสสนาญาณ คายด้วยปัญญา คายด้วยภาวนามยปัญญา เห็นไหม นี่อำนาจวาสนาของมนุษย์เฝ้า

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ศาสนาสอนให้ทำคุณงามความดี แล้วทำคุณงามความดีแล้วทำไมสังคมมันมีความขัดแย้งกันอย่างนั้นล่ะ ทำไมสังคมเขาว่าเป็นคนดีทั้งหมดล่ะ เขามีปัญญากันทั้งหมดล่ะ

ถ้ามีปัญหา ปัญหานี้ปัญญาแกมโกง ปัญญาของกิเลส ปัญญาของมาร

ปัญญาที่เสียสละ เสียสละเพื่อสังคม เสียสละเพื่อคนอื่นก่อน องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม สิ่งที่เสียสละทั้งหมด เสียสละทางโลกมา เสียสละทุกอย่าง แล้วออกมาค้นคว้า

อยู่ ๖ ปี ถึงที่สุดแล้วเกิดวิมุตติ เป็นจิตที่ชำระล้างกิเลส อวิชชาสิ้นไปถึงวิมุตติสุข นี่เสวยวิมุตติสุข แล้วปรารถนาหรือสัตว์ขนสัตว์

แต่ของเราถ้าเราจะทำจริงของเราขึ้นมา เราจะทำจริงในหัวใจของเรา ถ้าเรายังเวียนว่ายตายเกิด เราก็ต้องมีกรรมและวินัยนี้เป็นเครื่องค้ำเนิน เป็นข้อวัตรปฏิบัติ เป็นทางเดินของจิต เราพิจารณาของเราไป เราปฏิบัติของเราไป สิ่งนี้ศรัทธาความเชื่อมั่นต้องมี ถ้าศรัทธาความเชื่อเพื่อศึกษาเพื่อค้นคว้า เพื่อประพฤติปฏิบัติของเรา

ที่นี้ปฏิบัติแล้ว เวลาปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ เรามีกิเลส เราเชื่อตัวเราเองไม่ได้ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกมาให้เชื่อกาลามสูตร อย่าเชื่อสิ่งใดทั้งสิ้น แม้แต่ความเป็นไปของเราในหัวใจ ปฏิบัติของเราให้มันเป็นความจริงขึ้นมา พอความจริงขึ้นมา ถึงที่สุดแล้วมันไปถึงสัจจะ ไปถึงความจริงอันนั้น พอถึงความจริงอันนั้น ทัพพอันนั้นมันรู้รสชาติได้ ทัพพอันนั้นมหัศจรรย์มาก ทัพพ นี่ธาตุรู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันมหัศจรรย์มาก แล้วมันพลิกแพลงอย่างไร มันทำอะไรถึงทำให้จิตใจดวงนี้รู้รสของธรรม รสของธรรมมันซาบซึ้งๆ มาก

ฉะนั้น เวลาองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วถึงท้อพระทัยทอดอาลัย มันจะพูดได้อย่างไร ทัพพมันจะรู้รสชาติได้อย่างไร ทัพพมันจะมีชีวิตอย่างไร ทัพพมันจะเป็นคุณธรรมได้อย่างไร เห็นไหม

ไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด เราก็เป็นสัตว์สองเท้า เราเป็นสาวกสาวกະผู้ที่ได้ยินได้ฟัง จะตามรอยองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พยายามทำคุณสมบัติของเรา

เรื่องของโลกๆ ขาดแคลนได้ เพิ่มพูนได้ สิ่งของโลกๆ มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญตลอดไป ความเป็นจริงในใจอันนี้ต่างหาก ความเป็นจริงในใจของเรา เห็นใหม่ เราเกิดมาอายุขัยต้องหมดไปใช่ไหม เกิดมาเป็นทารก ทุกคนผ่านจากความเป็นทารก เป็นวัยรุ่น วัยทำงาน จนแก่ชราภาพไป ไม่ใกล้ฝั่ง หาสมบัติของเรา หาอัตตสมบัติเพื่อเป็นความมุ่งมั่นของเราในใจของเรา ให้มีที่พึ่งตามความเป็นจริงของเรา เอวัง